بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/366
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:
  - ނަން: އަޙްމަދު ނިޒާމް
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A089702
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހިރިގުލި / ށ. ފޯކައިދޫ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހިރިގުލި / ށ. ފޯކައިދޫ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: -
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: -
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 18 ޛުލްޤަޢިދާ 1440 / 21 ޖުލައި 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 17 ޝައްވާލް 1441 / 09 ޖޫން 2020
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރުގެ ނަންބަރު: 145-J/MA/2019/1422
- އަމުރުގެ ބާވަތް: ޤާޟީ އަމުރު
- ނިންމެވި ޤާޟީ: [illegible] ޤާޟީ
  - ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 25 ޖޫން 2019
  - ނިމުނު ތާރީޚު: 25 ޖޫން 2019
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ   ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު (ރިޔާސަތު)   ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހިރިލެވި/ ބ.ގޮއިދޫ އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ޢަރްޟުވާ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރަކީ ހިރިލެވި/ ބ.ގޮއިދޫ އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ މައްސަލާގައި ގުޅިގެން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި 25 ޖޫން 2019 ވަނަ ދުވަހުގެ 15:13 އިން ފެށިގެން 10 ޖުލައި 2019 ދުވަހުގެ 15:12 ގެ ނިޔަލަށް 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކަސްޓަޑީއަށް ޖަލަށްލައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

2- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހިރިލެވި/ ބ.ގޮއިދޫ އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ފަރާތުން އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް، 02 (ދޭއް) ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް އެނުކުތާތަކާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ތުހުމަތާއި، މައްސަލައިގެ ބާވަތަށް ބަލާއިރު، ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށުގެ ގޮތުގައި 25 ޖޫން 2019 ވަނަ ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ މުއްދަތުގެ އަޑުއަހުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ފޯމު (ފޯމު ނަންބަރު: 145-J/MF/2019/1485) ގައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު (9/2014) ގެ 120 ވަނަ މާއްދާގައި، މައްސަލައިގެ ބާވަތާއި މާރާމާރީ ހިންގުން ކަމަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ސާބިތުކޮށް

އޮތްހިނދު، މިއީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބާވަތުގެ ކުށެއްކަމުގައި ނުވާއިރު، ފަނޑިޔާރު މިކަމަށް ރިޢާޔަތް ނުކުރައްވައި މުއްދަތު އިތުރުކުރައްވާފައިވަނީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ (ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ޚިލާފަށް ކަމަށާއި، އަދި ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ދެވަނަ ފަހަރު ހާޒިރުކުރެވުނު ތާވަލުގައި ފަނޑިޔާރަށް ލާޒިމް (Mandatory) ވެގެންވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މަތީ ދަރަޖާގެ ކޯޓުތަކުން [illegible] ޤާނޫނު މާނަކޮށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ތަބާވުމީ ފަރުޟު ކަމުގައިވިޔަސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރަން ޖެހޭނެ ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ދެކެނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ [illegible] 2018/HC-A/134 ނިންމުމުގައިވާ އުސޫލުތަކަށް ކަމުގައި ދެކޭކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް 25 ޖޫން 2019 އިން ފެށިގެން 10 ޖުލައި 2019 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް 15 ދުވަހަށް ކަސްޓޮޑިއަލް ޖަލްސާގައި ބަންދުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 އަމުރުން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ (ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ [illegible] ނަންބަރު 2018/HC-A/134 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ނިންމުމެއްކަމުގައި ދެކޭކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު

ކުރުމަށް [illegible]/ ބ.ގޮއިދޫ އަޙްމަދު ނިޝާންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ވިސްނައި ބެލުމުން، މިމައްސަލާ ބެލުމުގައި ބަލައިލުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] އަންނަނިވި [illegible] ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ 2019 ޖޫން 15 ވަނަ ދުވަހުގެ [illegible] ވަގުތެއްގައި ބ.ގޮއިދޫ/ [illegible]،

އަޙްމަދު ނިޝާމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ނިޝާމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުންނަކަށް އަދި [illegible] [illegible] 25 ޖޫން 2019 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން، [illegible] މައްސަލަ [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރަކަށް އެދި 145-J/MF/2019/1485 "ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅުމުން، 25 ޖޫން 2019 ވަނަ ދުވަހުގެ 15:13 އިން ފެށިގެން 10 ޖުލައި 2019 ގެ 15:12 ގެ ނިޔަލަށް އަޙްމަދު ނިޝާމް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ޖުވެނައިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] އެ އަމުރަށް [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) ދެވަނަކަމަކީ، އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ބަންދުގެ މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ [illegible] ބަލާއިރު، އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު [illegible] މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު ނިޝާމް ހައްޔަރުކުރުމުން ފަހު އޭނާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން [illegible] ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ކޯޓުން އަޙްމަދު ނިޝާމް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ޖޫން 2019 ގެ 15:15 ކަމާއި، އެ [illegible] ފެށިގެން 25 ޖޫން 2019 ގެ 15:14 އަށް އަޙްމަދު ނިޝާމް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MF/2019/1329 ކޯޓު އަމުރުން އަމުރުކޮށްފައިވާކަމާއި، މިހެންކަމުން އަޙްމަދު ނިޝާމް ހައްޔަރުކުރުމަށް ފަހު ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން [illegible] އަޙްމަދު ނިޝާމް ބަންދުގައި 10 ދުވަހު ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާކަމާއި، އިސްތިއުނާފު [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 އަމުރަކީ އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ މައްޗަށް ޖުވެނައިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] އަމުރުގައިވާ [illegible] ހަމަވުމުން ދެވަނަ ފަހަރަށް ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް [illegible] [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން އަޙްމަދު ނިޝާމް އިތުރު 15 ދުވަހަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) ތިންވަނަކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ދަޢުވާކުރުމާއި ޝަރީޢަތް ހިންގުމާއި އަދި ހުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށްދޭ ޤާނޫނަކަށްވާއިރު، [illegible] [illegible]

ވީހިނދު ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ފަރިޔާދުން ބަލަންޖެހޭނެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އަދި ޤާނޫނުއެއްގައި އެހެން އިޖުރާއަތެއް ކަނޑައަޅާ [illegible] ހާލަތްތަކުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފިޔަވަޅުގެ ބަންދުކުރިއިރު ގޮތުން ކަނޑައެޅުން މި [illegible] ދަށުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ބަލައިގެން، އެމާއްދާގެ (ހ) އަދި ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ވީހިނދު ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ އޭނާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ [illegible] ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ބާއްވާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީސް (ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ 24 ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ފަރިޔާދުގެ ކުރިމަތިކޮށް ހާޒިރުކުރުވުން [illegible] ގުޅޭ ނިންމުމަށް ބާއްވާ މަޖިލީސް) ގައި ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ހައްޔަރުކުރެވިފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިންތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ [illegible] [illegible] ނުކުރެވިދާނެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެމާއްދާގެ (ހ) އަދި، ބަންދުކުރި މަޖިލީހުން ހުށަހެޅޭ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރިކަމަށާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ކަމަށް ފަރިޔާދުން [illegible] ކުރެވިއްޖެނަމަ، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ [illegible] [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަރިޔާދުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެމާއްދާގެ (ހ) އަދި، ބަންދުކުރި [illegible] ހުށަހެޅޭ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށެއް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ފުދިފައި ނެތްނަމަ، އަދި 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ނަންބަރު ތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބެއް ނެތްނަމަ [illegible] ބަންދުން ދޫކުރުމަށް [illegible] ބަހައްޓާ އަމުރުކުރަންވާނެ، އެމާއްދާގެ (ށ) އަދި ކަފާލަތުގެ އުސޫލުން ބަންދުން ދޫކުރުމާއި [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުން ދޫކުރުން [illegible] [illegible]، އެމާއްދާގެ (ނ) އަދި [illegible] މުއްދަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ނަންބަރު ތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް އޮތުމާއި ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މިގޮތުން ބަންދުކުރާ [illegible] މުއްދަތު 15 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު [illegible] ނުވާނެކަމަށް އެ މާއްދާގައި

ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެމާއްދާގެ (ށ) އަކީ އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓަމުން އަމުރުކުރެވޭ މީހާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ކުށްތަކުގެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ނިސްބަތްވާކަން ދުވަސް ބަންދުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އިތުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތުން ކޯޓުގައި އެދިއްޖެނަމަ ދަރަޖައިގައިވާ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ ބަލާފައިވާ ކަމާއި 15 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވާގޮތަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓާކަށް އަމުރު ނުކުރެވޭނެކަމާއި، މި މާއްދާގެ (ނ) އަކީ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައިވާ މީހަކު މެދު އަމަލުކުރަން ޖެހޭ ބަޔާންކުރާ އުސޫލެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާއެވެ.

(ނ) ހަމަކުރަތަކަކީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ އަސާސީތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތް ކުރާއިރު ދިން ގޮތަކަށް ކުރުމުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ކޯޓުން އަމުރު ނެރެދިނުމަކަށް އޮންނަކަމާއި،

*ފުރަތަމަ ގޮތަކީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރުމުގެ މިންވަރަށް ހުރި ހެކިތަކާއިއެކު، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާން ކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ކުރިމަތިވެގެން ކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ވާޖިބު ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެންމެފަހު ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ސަމާލުކަމާ ނުލައި އެހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރު ކުރެއްވުމަކީ، މިގޮތުގައި މަޖުބޫރު އަމުރު ނުކުރަނީ، ފަނޑިޔާރުގެ މައްޗަށް ލާޒިމު (mandatory) ކަމެއްކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ފަނޑިޔާރު އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ." މިއިބާރާތުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

*ދެވަނަ ގޮތަކީ، ވަކި ދުވަހަކަށް ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މިހާރު ބަންދު ކުރުން ކަމާއި، އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރުމުގެ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި އެވަރުގެ ނެތްނަމަވެސް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާން ކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް އޮތުމާއި، އޭނާގެ މައްޗަށް އަމަލުކުރަމުންދާ ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށުގެ ތަފްސީލުގެ ހުރި ކުރިއަށްގެންދަ 15

(ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަނޑިޔާރު އަމުރުކުރުންކަމާއި ޖިނާޔަތުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ށ) އަށް ބަލާން ކުރާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރު ކުރުމާއި ނުކުރުމަކީ، ޙާކިމުކަލޭގެ ތަޤްދީރީ *(discretional)* ބާރެއްކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި "އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ." މިހެން އޮތް އިބާރާތުން އެގެން އޮންނަކަމާއި،

*ތިންވަނަކަމުގައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ނިންމާފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އަދި އެފަދަ މީހެއްގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ބޮޑު ކުށެއްކަމުގައި ވާނަމަ، ކުރިން ދިން ބަންދުގެ މުއްދަތުގެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރުންކަމާއި، މި ގޮތަށް ބަންދުކުރުން އަމުރުކުރާއިރު ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށާއި ގުޅުވައިގެން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ހެއްކެއް އެހާތަނަށް ލިބިފައިނުވާނަމަ، އިތުރު ކޮށްދޭ މުއްދަތު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެކަމާއި، ޖިނާޔަތުގައި އިތުރު ކޮށްދޭ މުއްދަތު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުކުރުމަކީ ފަނޑިޔާރަށް ލާޒިމު *(mandatory)* ކަމެއްކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ)ގައި "…އަހަރައިން އިތުރުކުރެވޭ މުއްދަތު، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ." މިހެން އޮތް އިބާރާތުން އެގެން އޮންނަކަމާއި، ނަމަވެސް މިގޮތަށް ބަންދުކުރުމަށްފަހު މިހާ ބަންދުކުރުމަށްފަހު،[1] އޭނާ އެކަން ކުރިޔަކަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިއްޖެނަމަ، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތުތަކަށް، ނުވަތަ ސަބަބެއް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު ފަނޑިޔާރަކަށް ދީފައިވާކަން އެގެން އޮންނަކަމާއި، ނަމަވެސް، ޖިނާޔަތުގައި ބަންދު ކުރާ މުއްދަތު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ކުރުމާއި ސަބަބެއް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުން، އެއީ ތަޤްދީރީ *(discretional)* ބާރެއްކަން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެގެން އޮތެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަކަމުގައި، އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ މި މައްސަލައިގައި އަމާޒު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން މި ބުނަނީ އަމާޒު

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނެ ގޮތްތައް

ނިސާބްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އަމުރަކީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ފަސްޖެހުމަށް ލިބިގެންވާ އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތުގެ ތެރެއިން އަކްސަރު ނިސާބް 10 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ކުރިން ބަހައްޓަން ނިންމާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވާތީ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުމަށް އެދި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަކްސަރު ނިސާބް 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމި ނިންމުން މީގެ ކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކާއި،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/336 އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/134 ޤަޟިއްޔާގައި ޤާއިމުކުރައްވާފައިވާ މައިގަނޑު އުސޫލަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ފަސްޖެހުމަށް ލިބިގެންވާ އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތުގެ ތެރެއިން [illegible] ބަންދުގައި [illegible] އެދި [illegible] 15 ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ފަސްޖެހުމަށް ލިބިގެންވާ އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތުގެ ތެރެއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން [illegible] [illegible] 15 ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވަނީއެވެ. ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި 15 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރަށް ބަންދުކުރުމަކީ ނުހުއްދަކަމެއް އަދި އެކަން ޤާނޫނުގައި ނެތިއްޔާ ދަށުން ފަރާތުގެ ޙައްޤެއް ހިފެހެއްޓުމަށް ނެތެވެ ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ނޫން ކަމާއި، އެކަމަކީ ދުސްތޫރީ ގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިމާޔަތް ލިބިފައިވާ ޙައްޤުތަކެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދެވޭނެ ނޫން ކަމާއި، ބަންދުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ބަލާއިރު ޝަރީޢަތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމާއި، ކޯޓުން ބަލާފައިވާ ޤަރީނާތަކާއި ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ދެން ކަނޑައެޅި ބަންދަށް ފޮނުވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ނޫން ކަމާއި، ދުސްތޫރާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ ކަމާއި، ހުށަހަޅާފައިވާ ހުރިހާ ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރު ޤާނޫނީ ގޮތުން ބާޠިލު ކުރެވޭނެ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

(ޅ) ހަމަކަށަވަރީ، އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ މައްސަލާގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްޞީލަށް ބަލާއިރު، އަޙްމަދު ނިޝާމް ހައްޔަރުކުރި ބަންދުކުރުމަށްފަހު އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މަޖިސްޓްރޭޓް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން 15 ޖޫން 2019 ގައި ބޭއްވި ޝަރީޢަތުގައި، އޭނާގެ ބަންދުން 10 ދުވަސް އެ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ޙުކުމްކޮށް އަދި މިގޮތަށް ކުރެވުނު ފިޔަވަޅަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން އަޅާފައިވާ، އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤު ކުރުމަށް ކަނޑައެޅި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައި ޖިނާއީ ޤަ ކަނޑައަޅާފައިވާ އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ބަންދުގައި އޮތުން ލާޒިމްކަމަށް، ފިޔަވަޅު ކުރިން ހުރިހާ 10 ދުވަހުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ފުލުހުން ދަށަށް ހަވާލުކުރުމަށް އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުން އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ކޯޓުން އިތުރުކުރުމަށް ހަމައެކަނި 5 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާ މުއްދަތަކަށް އެއްފަހަރާ އަމުރުކުރެވޭނެ ކަމަށް އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ހުށަހެޅުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރުން އަޙްމަދު ނިޝާމް އިތުރު 15 ދުވަހަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރުމުގެ ނިޔާއަށްފަހު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ދަށުން އަޙްމަދު ނިޝާމްގެ ބަންދުން 25 ދުވަސް ދުވަހުގެ ބަންދު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރު ހުށަހެޅުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ކަމުގައި ބަލައިގަތެވެ.

ވީމާ، އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން މި މައްސަލަބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރު ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމުގައެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1422 ކޯޓު އަމުރު މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާތިލުކޮށް، އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.